مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

داکتر محمد ایمل
۲۰۱۸/۰۹/۲۱

د عاشورا حقیقت

د اسلامي تاريخ له لحاظه دكال لومړۍ مياشتي ته "محرم"ويل كيږي . ددغي مياشتي يادونه الله تعالى د نورو مياشتو په لړ كې دتوبې په سورة كې داسي كړې ده:
إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِندَ اللهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَات وَالأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ (سورة التوبة :۳۶(
"حقيقت دادی چې دمياشتو شمېر له هم هغي ورځي نه چې الله تعالى اسمانونه اوځمكه پيداكړي وه، دالله په ليكنه كې هم هغه دوولس دي اوله هغو څخه څلور مياشتي حرامي دي".
له دغو څلورو حرامو مياشتوڅخه دريمه د محرم مياشت ده . دقرآن كريم دهمدې آيت تفسير له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه داسي رانقل شوی دی :"كال دوولس مياشتي دی ،څلور له هغو څخه حرامي دي،درې يو له بل وروسته دي،ذوالقعدة، ذوالحجة ،محرم اوڅلورمه د رجب مياشت ده ".او كماقال عليه السلام.
ددغي ټولی مياشتي روژې نيول بې شمېره ثوابونه لري او درمضان له مياشتي وروسته ددغي مياشتي د روژو ثوابونه زيات دي لكه څنګه چې ابو هريرة رضى الله تعالى عنه روايت كوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل : "دروژې له مياشتي وروسته دالله دمياشتي محرم غوره روژی دي ."(رواه مسلم ۱۹۸۲)په حديث شريف كې ديادي مياشتي د زيات فضيلت ا و تعظيم له امله دهغې نسبت دالله تعالى لورته شوی دی او د"الله مياشت محرم"ياده شوې ده .
په همدې مباركه مياشت كې الله تعالى موسى عليه السلام اوبني اسرائيلو ته له فرعون څخه نجات ورپه برخه كړ اوهغه يې غرق كړ.
په دغه مياشت كې يوه ورځ ډېره مشهوره ده چې دعاشوراء ورځ ورته ويل كيږي ، او ددې مياشتي لسمه نېټه ده . عاشوراء دعربي لفظ له عاشر څخه اخيستل شوی دی اوعاشر لسمي نيټې ته ويل كی.ي نو دعاشر له مناسبته دغه ورځ هم د عاشوراء په نامه يادېږي . همدغه به ددنيا اخري ورځ وي اوپه دغه ورځ به قيامت واقع شي د ځينو عالمانو په نظر خو والله علم . دعاشوراء په ورځ يوه بله ستره فاجعه درسول الله صلى الله عليه وسلم دلمسي حضرت حسين بن على رضى الله تعالى شهادت هم واقع شوی دی خو تر دی غمجنې واقعې ډير ښه او د خير واقعات هم شوي علامه عينى په شـرح د بــخارى ۱۱/ ۱۶۷ كې ليكي چې الله رب العلمين پدغه ورځ نور پيغمبـرانو ته عزتونه وركړي دي لكه:
۱ -نوح عليه الســلام ته د غرقـيدلو نه خلاصى ۲:- موســى عليه الســلام ته د غرقــيدلو او فرعون څخه خلاصى
۳ -:يونس عليه الســلام ته خلاصى د كب د خيټي او د درياب څخه
۴ -:د ادم عليه الســلام توبه پكې قبـوله شــوي ۵:- يوســف عليه الســلام الله د كوهى څخه داپورته كړو .
۶ -:د عيسى عليه الســلام پيدابښت او اســمان ته پورته كيدل پكې شويدي
۷ -:ابـراهيم عليه الســلام پدغه ورځ پيداشــوي ۸:- په داؤد عليه الســلام توبه او رحمت پكې راغلي دي
۹ -:يعقـوب عليه الســلام ته د ســترګو نظر پوره شو
۱۰ -:محمد صلى الله عليه وسلم ته بدغه ورځ د معافى اعلان وشو بــيا عينى ليكي په
۱۱ /۱۶۷ كې چې ادريـس عليه الســلام پدغه ورځ اســمان ته پورته شــويدي
۱۲ -:د ايوب عليه الســلام مرض الله (ج) لري كړو ۱۳:- ســليمان عليه الســلام ته ئې بادشــاهى وركړيده.
دعاشورا ء سره په عامه توګه په عربي كتابونو كې تاسوعاء هم يادېږي چې له عاشوراء څخه وړاندي ورځي او دمحرم دمياشتي نهمي نيټې ته ويل كيږي . په سابقه امتونو كې دعاشوراآء د ورځي روژه فرض وه ،خو پر دې امت چې كله الله تعالى د رمضان دمياشتي روژې فرض كړې نو دعاشوراء دروژې فرضيت ساقط شو . دعاشوراء د ورځي روژه زيات ثواب لري اوپه احاديثو كې يې زيات فضيلت راغلی دی . لكه څنګه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي : زه له الله تعالى څخه داهيله لرم چې دعاشوراء د ورځي روژه به دسابقه كال د ټولو ګناهونو دبخښي

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

سبب وګرځي .(رواه مسلم ۱۹۷۶) دا دالله تعالی له فضل او مهرباني پرته هيڅ نشي بلل کېدای چي صرف د يوې ورځي په روژه نيولو سره دي ټول کال ګناهونه را وبخښي.
ددومره ستر فضيلت ترڅنګ ددغي ورځي روژه نيول سنت هم ده او رسول الله صلی الله عليه وسلم نيولي ده . لکه په صحيحينو کي له حضرت معاوية رضی الله تعالی عنه څخه روايت دی چي رسول الله عليه وسلم وفرمايل :دا د عاشوراء ورځ ده او روژه يي پرتاسي فرض کړل شوې نه ده ، زه دا روژه نيسم،له تاسي څخه چي دچاخوښه وي ودی نيسي او دچاچي خوښه وي افطار دي وکړي ." داچې رسول الله صلی الله عليه وسلم دا روژه نيولي ده نوځکه سنت ده.
ددغي ورځي روژه بايد څنګه ونيول شي ،يعني يوازي بايد ونيول شي اوکه وړاندي يا وروسته بله روژه هم ورسره اضافه کړل شي،په اړه يي دعبدالله ابن عباس رضی الله تعالی عنه روايت را اخلو،هغه فرمايي کله چي رسول الله صلی الله عليه وسلم دعاشوراء د ورځي روژه ونيول او دهغي دنيولو امر يي وکړ،نوصحابه کرامو ورته وويل : ای د الله رسوله ! دا هغه ورځ ده چي يهود او نصاری يي تعظيم کوي او درنه يي لمانځي . نو رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل : راتلونکی کال به ان شاءالله دنهم روژه هم ورسره ونيسو ". ابن عباس رضی الله تعالی فرمايي راتلونکی کال دغه ورځ رانغله چي رسول الله صلی الله عليه وسلم له نړۍ څخه رحلت وکړ .(رواه مسلم ۱۹۱۶(
علماء ليکي چي يهودو به هم په دغه ورځ روژه نيول ،نويوازي ددغي ورځي د روژې په نيولو کي ديهودو سره مشابهت راځي ،ځکه علماء فرمايي چي دنهم او لسم دواړو روژه نيول مستحب دي له دې امله چي رسول الله صلی الله عليه وسلم دلسم روژه ونيول او دنهم د روژې نيت يي وکړ . همدې ته په بل حديث کي داسي اشاره شوې ده کوم چي امام احمد له عبدالله بن عباس رضی الله تعالی څخه روايت کوي چي هغه وفرمايل : د يهودو مخالفت وکړئ ، له عاشورآء څخه يوه ورځ وړاندي يا وروسته روژه ونيسئ.
شيخ ابن عثيمين رحمه الله فرمايي : علماء کرامو دعاشوراء د روژو دري حالتونه ذکر کړي دي:
لومړی :له عاشورآء څخه يوه ورځ وړاندي او يا وروسته روژه نيول.
دوهم :صرف دعاشوراء روژه نيول.
دريم :له عاشورآء څخه وړ اندي او وروسته دواړو ورځو روژه ورسره نيول . بهتره داده چي يوه ورځ وړاندي او يوه ورځ وروسته روژه ورسره ونيول شي ،بيا غوره صورت دادی چي دنهمي او لسمي ورځي روژه ونيول شي . دريم غوره صورت دادی چي دلسمي او يوولسمي نيټي روژه ونيول شي کنه نو بيا دي دلسمي نېټي روژه ونيسي ا ويوازي ددغي ورځي د روژې په نيولو کي کوم ډول کراهت نشته.
ځيني خلګ پردي نظريه وي چي په دغه ورځ پرخپلو اولادونو پراخي راوستل ددې لامل ګرځي چي ټول کال دي وربانديږ پراخي وي ، داهيڅ حقيقت نه لري اونه يي په کوم حديث او يا اثر کي ثبوت شته . شيخ الاسلام ابن تيميه رحمه الله فرمايي : دشوراء په ورځ پر اهل اوعيال پراخي راوستل او دا اعتقاد لرل چي څوک چي داسي وکړي ،الله تعالی به ټول کال پراخي ورپه برخه کړي اوله دې حديث څخه استدلال کوي :پرخپلو اولادونو په عاشوراء کي پراخي راولئ،څوک چي پرخپلو اولادونو په دغه ورځ پراخي راولي ،الله تعالی به ټول کال پرهغه پراخي راولي . دا يو اوږد موضوعي حديث دی اوپر رسول الله صلی الله عليه وسلم دروغ تړل شوي دي . علامه سيوطي رحمه الله فرمايي چي د دې حديث هيڅ ثبوت نشته.

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په ځير و لولـئ